

О.А. Пінчук, аспірант

Державний університет «Житомирська політехніка»

Раціональна організація аналітичного обліку у військових частинах

(Представлено: д.е.н., проф. Чижевська Л.В.)

Ця робота аналізує один з найменш розвинених напрямів бухгалтерських досліджень, таких як облік в армії. Питанням аналітичного обліку основних засобів у військових частинах не присвячено жодної праці. В умовах гібридної війни в Україні необхідна ефективна система бухгалтерського обліку у військових частинах, обумовлена специфікою їх організаційних, економічних і технологічних особливостей, яка б дозволяла оперативно реагувати на сучасні виклики. У статті розглянуто одну з найважливіших ділянок обліку військових частин, а саме: облік основних засобів, його аналітичне забезпечення. Ефективно побудована структура аналітики має забезпечити результативне й своєчасне виконання завдань, покладених на військові частини відповідно до чинного законодавства. Наведено пропозиції щодо побудови раціональної моделі організації аналітичного обліку основних засобів у військових частинах. Запропоновано такі рівні аналітичного обліку у військових частинах: за призначенням майна, за місцями зберігання, за технічними характеристиками, за фондами військових містечок і за відповідними службами. Окремо визначено складові обліку ракетно-артилерійського озброєння танків (самохідних артилерійських установок, бойових машин піхоти, бронетранспортерів, іншої військової техніки). Під час побудови системи аналітичного обліку враховувалася специфіка сфери діяльності господарюючого суб'єкта, що визначає індивідуальний характер інформаційних потоків у системі управлінського аналізу виробничо-господарської діяльності установи.

Ключові слова: облік у військових частинах; аналітичний облік; основні засоби; організація аналітичного обліку.

Актуальність теми. Основні засоби бюджетної установи, до яких належать військові частини, мають характерну особливість – вони не беруть участі у виробництві матеріальних благ, а використовуються під час створення і надання нематеріальних послуг суспільству. Також важливо врахувати їхню двояку природу: основні засоби як предмети праці осіб, що створюють і надають послугу, і основні засоби, що використовуються під час споживання послуги. Основні засоби є дуже різними у різних бюджетних установах, оскільки ці організації покликані виконувати неоднакові функції [9, с. 194]. Особливо це твердження актуальне для основних засобів, що належать військовим частинам – типовим організаційним одиницям, що утримуються на окремому штаті і призначаються для виконання визначених завдань самостійно або у складі організаційної структури вищого рівня (далі будемо розуміти органи військового управління, з'єднання, військові частини, військові кораблі (екіпажі), військові навчальні заклади та установи). В умовах проведення воєнних дій відбувається трансформація існуючих підходів до організації бухгалтерського обліку в напрямі її спрощення, а також адаптація методології бухгалтерського обліку активів і зобов'язань внаслідок зміни нормальних умов функціонування підприємств [7, с. 126]. На будь-якому підприємстві, незалежно від його розмірів та сфери діяльності, важливе місце займає аналітична система, що існує як невід'ємна складова здійснення діяльності господарюючим суб'єктом [14, с. 194]. Управління матеріально-технічним забезпеченням військової структури передбачає обов'язкове виконання конкретного процесу управління, інтегрованого у межах військово-організаційного у зв'язку з подіями, пов'язаними з анексією АР Крим та збройною агресією РФ на Сході України. Наукові дослідження, присвячені проблемам обліку основних засобів військових частин, не в повному обсязі відповідають на поставлені питання щодо ефективного використання основних засобів бюджетних установ. Тому ця сфера наукового дослідження вимагає вдосконалення інформаційної, законодавчої та методологічної бази щодо покращення обліку основних засобів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, на які спирається автор. Під час аналізу наукових праць виявлено, що питанням теорії і методології обліку основних засобів присвячено праці багатьох авторів, зокрема М.І. Бондара, С.Л. Безручук (С.Л. Берези) [4], С.Ф. Голова, П.І. Гайдучього, М.Я. Дем'яненка, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, О.Яцунської. Розробкою питань аналітичного забезпечення займалися О.О. Гуменюк, Г.І. Кіндрацька, І.Д. Лазаришина, Є.В. Мних, П.Я. Попович, П.Р. Пуцентейло [14], А.Д. Шеремет, С.І. Шкарабан та інші автори.

Невелика кількість праць присвячена особливостям обліку основних засобів і використання їх на підприємствах певних галузей або у певних сферах, зокрема в бюджетній. Ще менше їх є щодо обліку у військових частинах в цілому, а щодо обліку основних засобів та організації аналітики зокрема – взагалі відсутні. Артюшенко О.О. розглядає питання визначення залишкової вартості військового майна під час

його списання та переоцінки [2]. Легенчук С.Ф., Грицишен Д.О. розглядають коригування вартості активів вітчизняних підприємств, над якими було втрачено контроль в умовах гібридної війни [7]. Флорін О.П., Воронін О.І. розглянули питання обліку основних засобів у військових частинах Національної гвардії України, але тільки щодо майна зв'язку [16]. Дачковський В. розробив метод оптимізації матеріальних потоків для вирішення проблеми своєчасного забезпечення військових формувань (підрозділів) матеріально-технічними засобами [1]. Предметом дослідження А.О. Бакуліної та В.В. Земскова є аналіз існуючих методологічних проблем в організації та супроводі окремого обліку витрат і випуску продукції військового виробництва відповідно до державного оборонного замовлення (ПДП) [3].

Зважаючи на це, можна сказати, що більшість проблемних питань обліку основних засобів у військових частинах залишається невирішеними. Так різноманітність видів основних засобів зумовлює необхідність їх класифікації. Сьогодні не існує єдиного нормативного документа, положення якого полегшували б завдання достовірної класифікації основних засобів у бухгалтерському обліку [15, с. 123]. Отже, вимагають удосконалення питання побудови раціональної організації аналітичного обліку основних засобів у військових частинах і їх документування.

Метою статті є побудова раціональної моделі організації аналітичного обліку основних засобів у військових частинах.

Викладення основного матеріалу. В нормативно-правих актах, що регламентують облік у військових частинах, не визначено поняття основних засобів. Проте таке поняття висвітлено в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» [8]. Основні засоби військових частин (далі – ОЗ) є частиною військового майна. Військове майно – це державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України (далі – військові частини). До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо [13]. Механізм організації та ведення обліку військового майна, закріпленого в установленому законодавством порядку за військовими частинами, визначає Інструкція з обліку військового майна у Збройних Силах України [10]. Облік військового майна ведеться з метою отримання даних про його наявність, втрату, нестачу, рух, вартість, кількісний та якісний (технічний) стан, необхідних для організації матеріально-технічного забезпечення військових частин, встановлення належного контролю за умовами зберігання, доцільністю та ефективністю його використання (витрачання), а також з метою підготовки даних для складання облікових документів та державної статистичної звітності [12].

Під час побудови системи аналітичного забезпечення має враховуватися специфіка сфери діяльності господарюючого суб'єкта [14, с. 194]. Деталізація аналітичного обліку основних засобів у військових частинах має задовольняти потреби вирішення поточних завдань військового (корабельного) господарства, визначених нормативно-правовими актами та з урахуванням інформаційних запитів керівництва: всебічне і безперервне забезпечення бойової підготовки та мобілізаційної готовності військових частин і з'єднань, створення умов для швидкого переходу їх із мирного на воєнний стан. І чим ефективніше буде побудована структура аналітики, тим оперативніше можна буде реагувати на потреби військової частини, забезпечувати ефективний контроль, вчасно визначати засоби, які потребують технічного обслуговування і ремонту, що особливо актуально для держави з нестабільним військовим станом.

Військові частини ведуть облік закріпленого за ними майна у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках і враховують за відповідними службами – продовольчій, речовій, квартирно-експлуатаційній, пально-мастильних матеріалів тощо [13]. За якісним (технічним) станом військового майна обліковується за категоріями (не більше п'яти) (табл. 1).

Таблиця 1

Облік військового майна за якісним (технічним) станом

Категорія	Опис
1	2
Перша	Нове (не було у використанні) військове майно, яке знаходиться на зберіганні у центрах забезпечення та на складах військових частин, відповідає вимогам технічних умов та відповідних стандартів з невичерпаними термінами (строками) експлуатації (носіння) і повністю придатне для використання за призначенням
Друга	Військове майно, яке знаходиться в експлуатації (було у використанні), яке утримується у центрах забезпечення та на складах військових частин, відповідає всім вимогам експлуатаційної документації, придатне до використання за призначенням (з ремонтом або після ремонту) і використовується у межах встановленого терміну (строку) експлуатації (носіння)
Третя	Військове майно, встановлений термін (строк) експлуатації (носіння) якого закінчився, але за своїм технічним (якісним) станом воно є придатним для використання за прямим призначенням після ремонту (потребує середнього ремонту) або без ремонту (для окремих видів військового майна може не встановлюватися)

1	2
Четверта	Військове майно, що за своїм технічним (якісним) станом потребує капітального ремонту (зберігається понад визначений термін зберігання), який є економічно доцільним (для окремих видів військового майна може не встановлюватися)
П'ята	Військове майно, яке є технічно несправним і за своїм якісним (технічним) станом непридатне для подальшого використання, морально і фізично застаріле, не відповідає вимогам технічних умов та відповідних стандартів, відновлення (ремонт) якого технічно неможливе або економічно недоцільне та яке підлягає списанню (для окремих видів військового майна може не встановлюватися)

Категорії військового майна та ступеня його придатності за такою номенклатурою визначаються відповідними актами Міноборони. За військовими частинами в разі їх формування, переформування, розформування основні засоби закріплює Міністерство оборони України. Відповідно до Закону «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» (1999) до майна військової частини належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродинамічне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо [17]. Відповідний розподіл може бути застосовано для організації рівня аналітичного обліку (табл. 2). Також слід обов'язково організувати розподіл майна за центрами відповідальності згідно з Інструкцією з обліку військового майна у Збройних Силах України.

Таблиця 2

Запропоновані рівні аналітичного обліку у військових частинах

За призначенням майна	
– будинки та споруди;	– ОЗ ветеринарного призначення;
– передавальні пристрої;	– ОЗ побутового призначення;
– озброєння;	– ОЗ хімічного призначення;
– бойова техніка;	– інженерне майно;
– інша техніка;	– майно зв'язку;
– технічні основні засоби;	– ОЗ для проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;
– автомобільне майно;	– табельне військово майно;
– аеродромне майно;	– трофейне майно;
– шкіперське майно;	– інші військові основні засоби
– ОЗ культурно-просвітницького призначення;	
– ОЗ медичного призначення;	
За місцями зберігання	
– ОЗ у військовій частині;	– ОЗ у польових відділеннях;
– ОЗ під час ведення воєнних дій;	– ОЗ у відокремлених відділах;
– ОЗ у центрі забезпечення;	– ОЗ, передані на навчання, збори;
– ОЗ у службах забезпечення органів військового управління;	– ОЗ, передані на організаційні та інші заходи
За технічними характеристиками	
– придатні;	– несправні (потребують ремонту);
– непридатні;	– передані на ремонт
Фонди військових містечок	
– казарменний фонд;	– комунальні споруди;
– житловий фонд;	– інженерні мережі
– об'єкти соціально-культурного призначення;	
За відповідними службами	
– продовольча;	– речова;
– квартирно-експлуатаційна;	– інші служби

Облік ракетно-артилерійського озброєння танків (самохідних артилерійських установок, бойових машин піхоти, бронетранспортерів, іншої військової техніки) слід вести за такими складовими:

– наземного обладнання ракетних та протитанкових ракетних комплексів, артилерійського озброєння, озброєння бронетанкової техніки, стрілецької зброї, радіотехнічних засобів і радіоелектронної техніки, фотолабораторій та приладів – за найменуваннями, зразками та марками, враховуючи агрегати і вузли, з яких складається зразок озброєння або приладу (крім оптичних та нічних прицілів), разом з призначеними до них комплектами одиночних ЗІП;

– оптичних та нічних прицілів пускових установок, артилерійського озброєння і візирів – окремо від зброї за найменуваннями, зразками та марками незалежно від місця їх перебування;

– спеціальних рухомих майстерень для ремонту ракетного і ракетно-артилерійського озброєння та техніки – комплектно, за зразками та марками майстерень і машин, що належать до їх комплекту;

– ракет усіх типів разом з комплектуючими елементами, артилерійських і стрілецьких боєприпасів, піротехнічних та імітаційних засобів – за номенклатурою (тип, калібр, система, вид дії, марка), за партіями їх складання (спорядження, виготовлення), роками і заводами-виробниками, а у службі військової частини – тільки за номенклатурами;

– запасних інструментів та приладдя розсіпом до усіх видів ракетного та ракетно-артилерійського озброєння, техніки, приладів і обладнання, інструментів загального призначення, які не належать до комплектів рухомих майстерень, а також витратних матеріалів для обслуговування, зберігання і ремонту озброєння та боєприпасів, навчальних приладів, спеціальної вільної укупорки під озброєння, ракети та боєприпаси, експлуатаційної документації, службової літератури і плакатів – за номенклатурою; групових комплектів ЗІП до усіх видів ракетного і ракетно-артилерійського озброєння та техніки – за комплектами;

– спеціального озброєння, боєприпасів та засобів (кйків, сфер, наручників тощо), які перебувають на забезпеченні в органах управління та підрозділах військової служби правопорядку – за найменуваннями, зразками та марками [12].

Особливої уваги щодо обліку потребує майно, мобілізоване для воєнних потреб держави. До мобілізаційних планів можуть належати транспортні засоби підприємств, причому не тільки в період воєнного стану, але й під час мобілізації. Тому аналітичний облік слід організувати також за термінами зберігання у зв'язку з тим, що таке майно має бути повернене протягом 30 днів з дати мобілізації. З огляду на представлені пропозиції також потребують доопрацювання і форми первинних документів. Слід погодитися з твердженням О.А. Сарапіної й Т.А. Пінчук, які, аналізуючи форми первинних документів з обліку основних засобів, зазначили, що вони не відповідають вимогам сучасного обліку [15, с. 124].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Наявність військових конфліктів на території України, нестабільність економічної ситуації вимагають інших підходів у сфері бухгалтерського обліку, особливо в таких важливих суб'єктах, як військові частини. Безсумнівною перевагою запропонованого підходу до організації аналітичного обліку основних засобів, побудованої відповідно до цілей і стратегії діяльності, є доволі простий спосіб отримання інформації з облікових реєстрів, можливість ефективного оброблення його результатів. Але слід зазначити, що удосконаленню підлягає не тільки ця сфера. Зміни мають стосуватися також нормативно-правових документів і узгодження їх з відповідними національними положеннями (стандартами) обліку. Адже в багатьох інструкціях щодо обліку військового майна наведені застарілі класифікаційні ознаки, або майно, яке вже не використовується. Подальшого розвитку також потребує питання доповнення і зміни типових форм первинних документів, використовуваних у військових частинах, що має підвищити їх інформативність.

Список використаної літератури:

1. *Dachkovskiy V.* The method of the optimization of material flows for functioning of the recovery system / *V.Dachkovskiy* // Journal of Scientific Papers «Social Development and Security». – 2020. – Vol. 10, № 2. – P. 27–34. DOI: 10.33445/sds.2020.10.2.4.
2. *Артюшенко О.* Актуальні питання бухгалтерського та оперативного обліку основних засобів та інших необоротних активів у військових частинах : матеріали конф. МЦНД / *О.Артюшенко*. – 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/6796>.
3. *Бакуліна А.А.* Совершенствование раздельного учета на предприятиях ОПК с применением цифровых технологий / *А.А. Бакуліна, В.В. Земсков* // Учет, анализ, аудит. – 2019. – Т. 6, № 4. – С. 17–23. DOI: 10.26794/2408-9303-2019-6-4-17-23.
4. *Береза С.Л.* Облікова політика в системі податкового обліку як елемент оптимізації оподаткування / *С.Л. Береза* // Вісник ЖДТУ. Серія : Економічні науки. – 2007. – Вип. 2 (40). – С. 6–14.
5. *Гуменюк О.О.* Функціонування аналітичного забезпечення діяльності підприємства / *О.О. Гуменюк* // Сталлий розвиток економіки. – 2015. – Вип. 3 (28). – С. 212–216.
6. *Кузьома В.В.* Проблемні аспекти та напрями удосконалення обліку основних засобів в аграрних підприємствах / *В.В. Кузьома* // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 1080–1083.
7. *Легенчук С.Ф.* Розвиток бухгалтерського обліку в умовах проведення воєнних дій: історичний аналіз / *С.Ф. Легенчук, Д.О. Грицишен* // Вісник ЖДТУ. – 2019. – Вип. 2 (88). – С. 121–127. DOI: 10.26642/jen-2019-2(88)-121-127.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» : Наказ Мінфін України від 12.10.2010 № 1202 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1017-10>.
9. *Нашикерська М.М.* Напрями аналізу основних засобів бюджетних установ / *М.М. Нашикерська* // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2017. – Вип. 862. – С. 192–197.
10. Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України : Наказ Міноборони України від 17.08.2017 № 440 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1192-17>.
11. Про затвердження Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.1998 № 759 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/759-98-%D0%BF>.

12. Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах : Постанова Кабінету Міністрів України ; Положення від 04.08.2000 № 1225 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1225-2000-%D0%BF>.
13. Про правовий режим майна у Збройних Силах України : Закон України від 21.09.1999 № 1075-XIV / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1075-14>.
14. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – Вип. 1 (56). – С. 194–198.
15. Сарапина О.А. Актуальні проблеми обліку основних засобів підприємства / О.А. Сарапина, Т.А. Пінчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 8, Ч. 3. – С. 123–126.
16. Флорін О.П. Аналіз можливостей застосування інформаційних систем в інтересах побудови автоматизованої системи обліку майна зв'язку в частинах та підрозділах Національної гвардії України / О.П. Флорін, О.І. Воронін // Збірник наукових праць Національної академії Національної гвардії України. – 2017. – Вип. 2 (30). – С. 69–75.
17. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія : в 6 т. / Ю.С. Шемшученко. – Київ : Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 2001. – 792 с.

References:

1. Dachkovskiy, V. (2020), «The method of the optimization of material flows for functioning of the recovery system», *Journal of Scientific Papers «Social Development and Security»*, Vol. 10, No. 2, pp. 27–34, doi: 10.33445/sds.2020.10.2.4.
2. Artjushenko, O. (2020), «Aktual'ni pytannja buhgalters'kogo ta operatyvnoho obliku osnovnyh zasobiv ta inshyh neoborotnyh aktyviv u vijs'kovykh chastynah», materialy konf. MCND, [Online], available at: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/6796>
3. Bakulina, A.A. and Zemskov, V.V. (2019), «Sovershenstvovanie razdel'nogo ucheta na predpriyatiyakh OPK s primeneniem tsifrovyykh tekhnologii», *Uchet, analiz, audit*, Vol. 6, No. 4, pp. 17–23, doi: 10.26794/2408-9303-2019-6-4-17-23.
4. Bereza, C.L. (2007), «Oblikova polityka v systemi podatkovogo obliku jak element optymizacii' opodatkuвання», *Visnyk ZhDTU, Serija Ekonomichni nauky*, Issue 2 (40), pp. 6–14.
5. Gumenjuk, O.O. (2015), «Funkcionuvannja analitychnogo zabezpechennja dijtal'nosti pidpryjemstva», *Stalyj rozvytok ekonomiky*, Issue 3 (28), pp. 212–216.
6. Kuz'oma, V.V. (2015), «Problemni aspekty ta naprjamy udoskonalennja obliku osnovnyh zasobiv v agrarnyh pidpryjemstvah», *Global'ni ta nacional'ni problemy ekonomiky*, Issue 4, pp. 1080–1083.
7. Legenchuk, S.F. and Grycyszen, D.O. (2019), «Rozvytok buhgalters'kogo obliku v umovah provedennja vojennykh dij: istorychnyj analiz», *Visnyk ZhDTU*, Issue 2 (88), pp. 121–127, doi: 10.26642/jen-2019-2(88)-121-127.
8. Minfin Ukrainy (2010), *Nacional'ne polozhennja (standart) buhgalters'kogo obliku v derzhavnomu sektori 121 «Osnovni zasoby»*, Nakaz vid 12.10.2010 No. 1202, Verhovna Rada Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1017-10>
9. Nashkers'ka, M.M. (2017), «Naprjamy analizu osnovnyh zasobiv bjudzhetnyh ustanov», *Visnyk Nacional'nogo universytetu «L'vivs'ka politehnika»*, Issue 862, pp. 192–197.
10. Minoborony Ukrainy (2017), *Pro zatverdzhennja Instrukcii' z obliku vijs'kovogo majna u Zbrojnyh Sylah Ukrainy*, Nakaz vid 17.08.2017 No. 440, Verhovna Rada Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1192-17>
11. Kabinet Ministriv Ukrainy (1998), *Pro zatverdzhennja Metodyky vyznachennja zalyshkovoї' vartosti majna Zbrojnyh Syl Ukrainy ta inshyh vijs'kovykh formuvan'*, Postanova vid 29.05.1998 No. 759, Verhovna Rada Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/759-98-%D0%BF>
12. Kabinet Ministriv Ukrainy (2000), *Pro zatverdzhennja Polozhennja pro porjadok obliku, zberigannja, spysannja ta vykorystannja vijs'kovogo majna u Zbrojnyh Sylah*, Postanova, Polozhennja vid 04.08.2000 No. 1225, Verhovna Rada Ukrainy, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1225-2000-%D0%BF>
13. Verhovna Rada Ukrainy (1999), *Pro pravovyj rezhym majna u Zbrojnyh Sylah Ukrainy*, Zakon Ukrainy vid 21.09.1999 No. 1075-XIV, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1075-14>
14. Pucentejlo, P.R. (2015), «Osoblyvosti funkcionuvannja analitychnogo zabezpechennja pidpryjemstv», *Innovacijna ekonomika*, Issue 1 (56), pp.194–198.
15. Sarapina, O.A. and Pinchuk, T.A. (2014), «Aktual'ni problemy obliku osnovnyh zasobiv pidpryjemstva», *Naukovyj visnyk Hersons'kogo derzhavnogo universytetu*, Issue 8, Part 3, pp. 123–126.
16. Florin, O.P. and Voronin, O.I. (2017), «Analiz mozhyvostej zastosuvannja informacijnyh system v interesah pobudovy avtomatyzovanoi' systemy obliku majna zv'jazku v chastynah ta pidrozdilakh Nacional'noi' gvardii' Ukrainy», *Zbirnyk naukovykh prac' Nacional'noi' akademii' Nacional'noi' gvardii' Ukrainy*, Issue 2 (30), pp 69–75.
17. Shemshuchenko, Ju.S. (2001), *Jurydychna encyklopedija*, in 6 vol., Ukrain'ska encyklopedija im. M.P. Bazhana, Kyi'v, 792 p.

Пінчук Оксана Анатоліївна – аспірант кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-0056-5779>.

Наукові інтереси: облік у бюджетних організаціях; необоротні активи.

E-mail: opinchuk76@gmail.com.

Стаття надійшла до редакції 05.02.2021.